

Forside for sluttrapport

Tilskudd til kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon innen universell utforming.

Innsendingsfrist: 1 mnd. etter prosjektavslutning angitt i tilsagnsbrevet.

Prosjektnavn: Synstolking og strømmetjenester (SOS)

Saksnummer (se «vår ref.» i tilsagnsbrevet): 2013/66932

Dato: 20.12.2016

Virksomhetens navn: Media Lunde Tollefsen A/S (MediaLT)

Innhold:

- Regnskapsoppstilling med:
 - original underskrift leder
 - original underskrift revisor (når tilskudd er over 100.000,- kr)
 - revisjon kan gjøres etter standarden ISRS 4400
 - all finansiering til prosjektet
 - oversikt over totale tilskudd
 - Eventuell restfordeling skal tas med
 - Eventuelt avkortet beløp skal tas med
 - utgifter spesifisert med type utgifter og beløp
 - angivelse av Ikke-benyttede midler

- Rapport med:
 - beskrivelse av gjennomført arbeid / resultat
 - omtale av andre krav i tilsagnsbrevet (dersom slike krav er gitt)
 - hvordan prosjektresultatet blir videreført (kommersialisering, videreutvikling etc.)

alle tiltak som er oppført i regnskapsoppstillingen skal omtales

Vennligst sjekk at dokumentasjonen er komplett før den sendes inn.

Sluttrapporten sendes:

Bufdir
Postboks 2233
3103 Tønsberg

Eller:
postmottak@bufetat.no

Bakgrunn

Nesten all synstolking i Norge har fram til nå vært distribuert på DVD. Det har vært gjennomført noen forsøk med synstolking på kino[1], og i januar 2016 ble den første norske tv serien vist med synstolking[2]. Det etablerte tv- og DVD-markedet opplever nå sterk konkurranse fra strømmetjenester. Denne utviklingen må synstolkingen tilpasses seg til. Prosjektet Synstolking og strømmetjenester (SOS) har arbeidet med å finne løsninger på disse utfordringene.

Hovedmålet i prosjektet var å utvikle en løsning for synstolking på norske strømmetjenester. Hovedmålet hadde følgende delmål/milepæler:

- I. Undersøke ulike distribusjonsløsninger.
- II. Utvikle ønsket distribusjonsløsning.
- III. Brukertesting.
- IV. Legge grunnlag for varige tjenester.

Beskrivelse av gjennomført arbeid/resultat

Nedenfor redegjøres det for gjennomført arbeid.

Undersøke ulike distribusjonsløsninger

Vi har undersøkt hvilke distribusjonsløsninger for synstolking på strømmetjenester som anvendes nasjonalt og internasjonalt. NRK er foreløpig den eneste i Norge som strømmer filmer og serier med synstolking. Internasjonalt har Netflix gått foran, men iTunes og Disney Movies Anywhere tilbyr nå også synstolking. Utviklingen internasjonalt går derfor i positiv retning, men totalt sett er fortsatt lite av innholdet synstolket.

Resultatene av undersøkelsene er beskrevet i rapporten Synstolking på strømmetjenester[3]. I tillegg har vi gått ut med målrettet informasjon til synshemmede om hvordan noen av hoved løsningene kan benyttes:

- Slik ser du engelsk synstolking på Netflix[4]
- Slik ser du svensk synstolking på strømmetjenester[5]

To hoved løsninger for synstolking på strømmetjenester pekte seg ut:

- Tjenester som tilbyr synstolking som et eget spor i sin nettspiller.
- App'er for synkronisering.

Vi valgte å gå videre med begge løsningene, for å ha muligheten til å sammenligne dem.

Utvikle ønsket distribusjonsløsning

Før prosjektstart innledet vi et prosjektsamarbeid med SF Anytime. Hensikten med samarbeidet var å utforske om og på hvilken måte synstolking kunne tilbys via deres

strømmetjeneste. Det aktuelle valget var å se på muligheten for å tilby synstolking som et eget spor. Det vil si å strøme to versjoner: En uten og en med synstolking.

På sensommeren 2015 synstolket vi filmen Karsten og Petra på safari, og i samarbeid med SF Anytime kom vi fram til at den var egnet som testfilm. Vi sendte derfor det synstolkede sporet av filmen til SF Anytime, som våren 2016 utforsket og testet hvordan filmen kunne tilbys via deres strømmetjeneste. Testen viste at det ligger godt til rette for at SF Anytime kan tilby synstolking som et eget spor.

I tillegg til det tekniske ville SF Anytime avklare de økonomiske sidene ved å tilby synstolking. Sommeren 2016 fikk de tekniske problemer. Problemene oppsto som følge av en større nyutvikling av tjenesten. Alt fokus ble dermed rettet inn mot å løse disse tekniske problemene, og alle andre prosjekter (inkludert synstolking) ble satt på vent. Dermed var det ikke mulig å komme i mål med SF Anytime innenfor prosjektets varighet.

I august innledet vi et samarbeid med det norske selskapet Titles-On. Høsten 2016 lanserte de strømmetjenesten Pongolo [6]. De satser på å etablere Pongolo som en internasjonal strømmetjeneste, og har en ambisjon om at Pongolo skal være tilgjengelig for alle. Det var interessant å utforske samarbeidet med dette norske selskapet av tre hovedgrunner:

- Tjenesten var ny og under etablering. Dermed hadde vi fordelene av å komme tidlig inn.
- Selskapet har en uttalt målsetning om å være tilgjengelig.
- Selskapet ønsker å tilby synstolking på ulike språk. Kostnader kan dermed spares, fordi det er tilstrekkelig å oversette skriptet.

Planen var å få til en pilot med synstolking høsten 2016, men Titles-On valgte i begynnelsen av oktober å utsette planene om å tilby synstolking. I skrivende stund er det uvisst når planene vil bli satt ut i livet.

I Sverige er det lansert fem app'er for synstolking på kino[7]. Vi testet de to mest brukte app'en i Sverige:

- MovieTalk
- VoiceVision

Vi testet ved hjelp av strømmetjenesten Viaplay. På Viaplay fant vi flere av filmene som er synstolket i Sverige. Vi strømmet to av disse filmene og testet med begge app'ene. En av filmene vi testet var både lydtekstet og synstolket. Synkroniseringen fungerte bra, og alle testene ble derfor gjennomført med godt resultat.

Sensommeren 2016 innledet vi et samarbeid med Cybercom i Sverige, som står bak app'en VoiceVision. Et samarbeid som i september 2016 førte fram til en norsk pilot. I piloten anvendte vi den svenske løsningen for å tilby nye norske synstolkede filmer. Piloten varte fram til 30. november 2016.

Undersøkelsene av ulike distribusjonsløsninger for synstolking på strømmetjenester førte fram til en anbefaling om å teste to hoved løsninger (jamfør forrige kapittel Undersøke ulike distribusjonsløsninger):

- Tjenester som tilbyr synstolking som et eget spor i sin nettspiller.

- App'er for synkronisering.

både SF Anytime og Pongolo var uaktuelle for testing. Den eneste leverandøren som strømmet synstolking i Norge er NRK. Tilbudet har fått navnet NRK TV synstolk[8], og er organisert som et eget område/en egen kategori for synstolkede filmer og serier i NRKs nettspiller. NRK TV synstolk er derfor et godt eksempel på en strømmetjeneste som tilbyr synstolking som et eget spor. I tillegg var en pilot med en app for synkronisering på plass. Derfor la vi opp til en brukertest av begge løsningene, for å kunne sammenligne dem.

Brukertesting

I oktober 2016 gjennomførte vi individuelle brukertester av de to løsningene:

- NRK TV synstolk (Eget synstolkings spor)
- App'en VoiceVision (App-er for synkronisering av synstolkingen med filmlyden)

I utgangspunktet la vi opp til fem individuelle brukertester. Underveis i testingen ble det imidlertid stadig klarere for oss at det var behov for ytterligere testing av løsningen VoiceVision. Erfaringen med bruk av app-en VoiceVision var for liten til å sikre brukerne et tilstrekkelig sammenligningsgrunnlag. Vi avsluttet derfor de individuelle testene etter fire brukertester, og besluttet i stedet å arrangere en egen testkveld for bruk av app-en. NRK TV synstolk er derimot slik synstolking i all hovedsak til nå har blitt vist (for eksempel på DVD), og derfor var det ikke behov for ytterligere testing av denne løsningen. Vår vurdering var altså at brukerne alt hadde erfaring nok med ferdig miksede synstolkspor til å gjøre en sammenlikning med app løsningen.

Høsten 2016 synstolket vi filmen Kongens nei. Den ble gjort tilgjengelig via den norske piloten av app-en VoiceVision, slik at synshemmede kunne gå på kino å se filmen med synstolking. Først rundt nyttår vil filmen bli lagt ut på strømmetjenester. Den norske piloten ble imidlertid avsluttet den 30. november 2016. En brukertest av norsk synstolket film måtte derfor simuleres. Noe det lå godt til rette for, fordi strømmetjenester som oftest anvendes privat. På testkvelden la vi derfor opp til en brukertest i våre lokaler. Filmen ble spilt av på en PC, og testbrukerne brukte app-en for å høre synstolkingen. Etter vår vurdering tilsvarte dette en situasjon der en film strømmes i et privat hjem.

Gjennomføringen av og resultatene fra brukertestene er beskrevet i rapporten Brukertest synstolking på strømmetjenester[9]. 12 sterkt synshemmede personer deltok på testkvelden. Resultatene fra brukertestene synliggjør et behov for begge løsningene, fordi de fyller ulike funksjoner. Flertallet mente at det er situasjonsbestemt hvilken de foretrekker. Der de er aleine eller sammen med noen som synes det er greit å se den synstolkede versjonen, foretrekker de et eget synstolkings spor. Der de er sammen med andre og er de eneste som skal se den synstolkede versjonen, foretrekker de app løsningen. Dette fordi de synes en ferdig miks gir den beste filmopplevelsen. Dessuten ser de det som en fordel å ha alt i ett, det vil si å slippe å bruke smarttelefonen ved siden av. Det gjør bruken enklere, og frigjør smarttelefonen til annen bruk. App-en for synkronisering vurderes som den mest fleksible, fordi den kan brukes i alle situasjoner.

Et mindretall mente at app-en er den foretrukne løsningen i alle situasjoner. Etter deres oppfatning gjør app-en det enklere for dem å oppfatte hva som er synstolkningen og hva som er filmlyden, fordi kun synstolkningen høres i øretelefonene. Dessuten gir dette dem muligheten til selv å stille inn volumet på synstolkningen i forhold til filmlyden. Dette i motsetning til et ferdig mikset spor, der forholdet mellom synstolkningen og filmlyden er låst.

Legge grunnlag for varige tjenester

Norges Blindforbund og MediaLT har samarbeidet om å legge et grunnlag for varige tjenester. Vi har henvist til NRK TV synstolk som et eksempel, for å få andre strømmetjenester til å følge etter. Et informasjonsbrev er sendt Leverandører av strømmetjenester, der de oppfordres til å inkludere synstolkning i sitt tilbud. I brevet inviteres de også til et møte i Norges Blindforbunds lokaler fredag den 27. januar. Norges Blindforbund, NRK og MediaLT vil samarbeide om gjennomføringen av møte. Målsetningen er å få andre leverandører til å følge etter NRK.

Parallelt har Norges Blindforbund og MediaLT undersøkt mulighetene for å få på plass en app som kan anvendes i Norge. Siden piloten ble gjennomført i samarbeid med Sverige, har dette samarbeidet vært prioritert. Svenska filminstitutet sitter med rettighetene til den svenske løsningen. I skrivende stund utreder de hvorvidt de ønsker å selge rettigheter til å anvende løsningen, og hva dette i så fall vil koste. Vi kontaktet også to andre internasjonale leverandører: Moviereading og Parlamo. Dette for å avklare hva de kunne tilby oss. Kontakten med Moviereading førte fram, og i samarbeid med dem har vi en fungerende løsning på gang for det norske markedet. Moviereading bruker samme grunnteknologi som VoiceVision, og teknisk sett fungerer den derfor like bra som VoiceVision. Et norsk utviklingsprosjekt er også under vurdering. Vi har hatt møte med Filmweb i Norge, som vil være en aktuell samarbeidspartner i et slikt utviklingsprosjekt.

Andre krav

Det er et krav at sluttrapporten beskriver hvordan prosjektet har bidratt til formålet med tilskuddet, som er formulert slik: Utvikle og styrke gjennomføringen av universell utforming som samfunns kvalitet og bedre livskvalitet og likestilling for personer med nedsatt funksjonsevne. Det overordnede målet med prosjektet har vært å bidra til at synshemmede får en likeverdig tilgang til innhold på strømmetjenester. Prosjektet har tatt oss et skritt nærmere dette målet. Dermed har også prosjektet lagt et grunnlag for bedre livskvalitet og likestilling for synshemmede på kulturområdet.

Videreføring av prosjekteresultater

MediaLT vil i samarbeid med Norges Blindforbund fortsette arbeidet med å få andre strømme leverandører til å følge etter NRK. Som et ledd i dette arbeidet er leverandørene invitert til et møte den 27. januar (jamfør underkapitlet Legge grunnlag for varige tjenester). I samarbeid med det italienske selskapet Moviereading har vi på

gang en app for det norske markedet. Dette er viktig, fordi fra og med 2017 innføres det et nytt krav om synstolking av norsk film. Alle filmprodusenter som får støtte av Norsk Filminstitutt må fra neste år av synstolke sine filmer. Kravet innebærer en stor økning av synstolkede norske filmer. Siden MediaLT i skrivende stund er den eneste produsenten av synstolking i Norge, vil dette nye kravet bety mye for MediaLTs kommersielle muligheter i årene som kommer. En forutsetning for disse kommersielle mulighetene er imidlertid at det foreligger gode løsninger for visning av synstolking på strømmetjenester og på kino. App-en som er på gang legger et godt grunnlag for disse mulighetene.

Referanser

[1] Artikkel om synstolking på kino:

<http://www.medialt.no/news/banebrytende-loesning-for-synstolking-paa-kino/879.aspx>

[2] Artikkel om Norges første synstolkede tv-serie.

<http://www.medialt.no/news/foerpremiere-paa-mammon-ii-straalende-kritikk-av-medialts-synstolking/953.aspx>

[3] Rapporten Synstolking på strømmetjenester:

<http://www.medialt.no/dokumenter/1306.aspx>

[4] Artikkel om hvordan du ser synstolking på Netflix:

<http://film.medialt.no/synstolking/slik-ser-du-engelsk-synstolking-pa-netflix#more-733>

[5] Artikkel om hvordan du ser svensk synstolking på strømmetjenester:

<http://film.medialt.no/diverse/slik-ser-du-svensk-synstolking-pa-strommetjenester>

[6] Strømmetjenesten Pongolo:

<http://www.titles-on.com/quality-vod>

[7] Oversikt over tilgjengelige app'er i Sverige og filmer som kan ses med app'ene:

http://www.bioguiden.se/tillganglig_syntolkning.aspx

[8] NRK TV synstolk:

<https://tv.nrk.no/programmer/synstolk>

[9] Rapporten Brukertest synstolking på strømmetjenester:

<http://www.medialt.no/dokumenter/1306.aspx>